

edukacinė, pažintinė išvyka „Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos ir kt. žymių žemaičių gyvenimų ir darbų keliais“

 kursenukultura.lt/naujienos/edukacine-pazintine-isvyka-jurgio-ambraziejaus-pabrezos-ir-kt-zymiu-zemaičiu-gyvenimu-ir-darbu-keliais/

2023 10 26

Nuo Raudėnų iki Lenkimų J. A. Pabrėžos ir kt. žymių žemaičių keliais Spalio 21 d. – viena vėjuočiausių ir lietingiausių šio rudens šeštadienių – į edukacinę, pažintinę išvyką „Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos ir kt. žymių žemaičių gyvenimų ir darbų keliais“ vyko gausus pulkas Raudėnų, Kuršėnų seniūnijų, Šiaulių rajono ir miesto gyventojų. Lankydami ir pažindami religinius, istorinius, kultūrinius, gamtos objektus, prisiminė ir pagerbė pastarųjų šimtmečių Žemaitijos šviesuolius: Jurgį Ambraziejų Pabrėžą, Lauryną Ivinskį, Simoną Stanevičių, Dionizą Pošką, Juozapą Tiškevičių, Simoną Daukantą ir kt.; susitiko su tų vietų turizmo centru, kultūros ir švietimo įstaigų, bendruomenių atstovais. Iš Raudėnų, vieno iš 6 Žemaitijos savivaldybes jungiančio kultūros kelio „Jurgis Ambraziejus Pabrėža (1771–1849)“ sustojimų Šiaulių rajone, vykome į Šiluvą – J. A. Pabrėžos vikaravimo vietą. Pakeliui stabtelėję Kuršėnuose, prisiminę L. Ivinskį, Micaičiuose kunigavusį J. Tumą-Vaižgantą, Šiluvoje susipažinome su vietos lankytiniais objektais, dalyvavome bendruomenės pristatytoje edukacijoje naujuosiuose bendruomenės namuose, aptarėme S. Stanevičiaus tautosakinį palikimą. Keliaudami į Kretingą, negalėjome aplenkti pirmojo Lietuvos muziejaus – Dionizo Poškos Baublių, Bijotuose kuriamo žymiesiems vietos šviesuoliams kuriamo stogastulpių parko. Kretingoje, apsilankę grafų Tiškevičių koplyčioje-mauzoliejuje, artėjant J. A. Pabrėžos mirties dienai – spalio 30-ajai – žvakes uždegėme ir gėles padėjome ant J. A. Pabrėžos kapo. Kadangi tolimiausias kelionės taškas – J. A. Pabrėžos gimtinė Večių kaime ir gimtoji Lenkimų parapija Skuodo rajone – vedė pro Palangą, ne tik prisiminėme kunigaikščius Kęstutį ir Birutę, bet ir aplankėme Birutės kalną bei kt. objektus. Lenkimuose susitikome su vietos bendruomenės ir įstaigų atstovais, apžiūrėjome šv. Onos bažnyčią, menančią ir patį J. A. Pabrėžą, apžiūrėjome planuojamas J. A. Pabrėžos ekspozicijų erdves, aplankėme S. Daukanto motinos kapą, nes šis šviesuolis taip pat kilęs iš Lenkimų parapijos. Labai šilto ir nuoširdaus priėmimo pamaloninti jau visiškai sutemus pasukome link namų – stabtelėję ties J. A. Pabrėžos tėviškės nuoroda į Večių kaimą ir padėję tradicinių Ilgių laikotarpio simbolių – chrizantemų – turtingi daugybės įspūdžių, atnaujintų žinių, idėjų ir planų laimingai grįžome namo. Vėl ir vėl visiems norime priminti, kad 1798–1800 m. Raudėnuose gyveno ir dirbo Jurgis Ambraziejus Pabrėža (1771–1849) – kunigas, pranciškonas, gydytojas, botanikas, pirmasis Lietuvos floros tyrinėtojas, pamokslininkas, etnografas, vienas iškiliausių XIX a. švietėjų. Jis išleido pirmąjį lietuvišką geografijos vadovėlį, aprašė 643 augalų ir sukūrė apie 800 augalų rūšių herbariumus. 2022 m. Kretingos rajono savivaldybė inicijavo kultūros kelio „Jurgis Ambraziejus Pabrėža (1771–1849)“ kūrimą, kuriuo siekiama tęsti tėvo J. A. Pabrėžos atminimo jamžinimą, apjungiant vietovių, minimų J. A. Pabrėžos gyvenimo aprašyme, infrastruktūrą, religinį, kultūros paveldą, potyrius, žmones, istoriją. kultūrą bei pristatyti visuomenei. J. A. Pabrėžos gimimo, studijų

ir kunigavimo šalies parapijose palikimas, tarsi kelias, jungia 6 savivaldybes: Kretingos, Telšių, Raseinių, Skuodo, Šiaulių rajono ir Rietavo. Pasaulinę kultūros dieną (2022–04–15) Šiaulių rajono ir Kretingos rajono bei Raseinių, Rietavo, Telšių, Skuodo rajonų savivaldybės pasirašė susitarimą dėl įsitraukimo į inicijuojamą ir kuriamą kultūros kelią „Jurgis Ambraziejus Pabrėža (1771–1849)“.

Ekskursija, organizuota jau antrą kartą, yra tik vienas iš daugelio kultūros kelio-projekto priemonių, kurios kasmet auga, plečiasi, pritraukia vis daugiau ir naujų iniciatyvų, ir jų įgyvendintojų. Pvz.: šiais metais aplankytose vietose dovanojome teminius akmeninius amuletus-tautodailininko Alberto Martinaičio iš Raudėnų krašto akmens pagamintus suvenyrus; ekskursijoje išvalgomis ir pasakojimais dalinasi ne tik vietos gidai, bet ir Šiaulių rajono gidas J. Kiriliauskas, kartu vykę Šiaulių miesto gidai susipažino su jau antru naujai sukurtu J. A. Pabrėžos kelio maršrutu bei jį įtrauks į savo siūlomų paslaugų krepšelį; lankydami tikslines vietas ryšius užmezgame vis su kita vietos asociacija ir pan. Tiek šita, tiek kitas priemonės ir veiklas organizuoja gausus atsakingų institucijų ir gyventojų pulkas: VO „Raudėnų bendruomenė“, Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Kultūros bei Ekonomikos ir verslo plėtros skyriai, Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centras, Raudėnų įstaigos – VO „Raudėnų bendruomenė“, ŠRSKC Raudėnų filialas, Raudėnų biblioteka, Raudėnų bažnyčia ir kt. Džiaugdamiesi vertingų, prasmingų, tradicijas kuriančių, didžių asmenybių darbus įprasminančių veiklų sėkme, dėkodami bendraorganizatoriams ir dalyviams už kryptingą ir tikslingą susitelkimą, kviečiame sekti informaciją ir aktyviai jungtis į pasivaikščiojimus, pasibuvimus, susitikimus kultūros kelyje.

VO „Raudėnų bendruomenė“ informacija
Remigijaus Čepo nuotraukos

— Galerija

